

Styrelsen	2020-12-16
Handling nr	13.7
Handläggare	Carolina Lundberg
Daterad	2020-11-26
Reviderad	

**Till
Styrelsen för Västtrafik AB**

Västlänken hållplats Haga, Nybyggnation av hållplatstak

FÖRSLAG TILL BESLUT

Med anledning av nedanstående föreslås styrelsen besluta

- att godkänna förstudien för projekt Västlänken hållplats Haga, Nybyggnation av hållplatstak,
- att godkänna att Västtrafik i samverkan med Västfastigheter fortsätter genomförandeplanering av projekt Västlänken hållplats Haga, Nybyggnation av hållplatstak, samt
- att rekommendera regionstyrelsen att godkänna investeringen Västlänken hållplats Haga, Nybyggnation av hållplatstak.

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Camilla Holtet

BAKGRUND

I samband med Västlänken kommer bytespunkten vid Haga att byggas om. Målsättningen är att skapa en attraktivare stadsmiljö med mindre biltrafik, bättre gång- och cykelvägar och bättre framkomlighet för kollektivtrafiken. Västtrafik ser ett behov av att bygga nya längre skärmtak och väderskydd på buss- och spårvagnshållplatserna på denna plats för att få en ökad effektivitet vid på- och avstigning av fordonet samt skapa en attraktivare bytespunkt för resenärerna. Utbyggnaden är både en del av att nå Målbild Koll 2035s intentioner och riktlinjer för kortare restid och attraktivare bytespunkter samt Västsvenska pakets delmål, där kvalitén i resenärsmiljön ska öka.

HÅLLPLATS HAGA

Bakgrund

I Målbild Koll2035 är Haga en av de utpekade bytespunkterna i innerstadsringen. I och med utbyggnaden av Västlänken förväntas 12,5 miljoner resor genomföras år 2035 i Haga. Buss- och spårvagnshållplatserna kommer att förlängas och framkomligheten för kollektivtrafiken kommer att öka. Genom att bygga längre hållplatstak utmed plattformarna sprids resenärerna på hållplatsen och tiden för på- och avstigning av fordonet kan kortas och därmed öka kapaciteten för kollektivtrafiken. Utbyggnaden av hållplatstaken i Haga gynnar också framtida trafikkapacitet i Allélänkens bägge riktningar samt det framtida busstråket på Övre Husargatan.

Bytespunkt Haga. Bild från det vinnande tävlingsförslaget som visar buss- och spårvagnshållplatserna.

Haga

Projektet består av 5 st längre hållplatstak och är resultat av en arkitekttävling som genomfördes 2019/2020 i samverkan med Trafikverket, Göteborgs Stad, Västfastigheter och Västtrafik. Höga krav har ställts på gestaltningen eftersom bytespunkten är placerad i en känslig stadsmiljö i Göteborg och där Länsstyrelsen i detaljplanen har yttrat sig om påtaglig skada på kulturmiljö. De nya väderskydden vid hållplats Haga är en del av en större ombyggnad av platsen, där Trafikverket bygger den nya underjordiska stationen, Trafikkontoret ansvarar för spårbyggnad, hållplatser och markåtgärder och Västfastigheter bygger ett nytt resecentrum.

Tider

Projektet Västlänken hållplats Haga är beroende av att följa huvudtidplanen för området Västlänken Station Haga. Detta för att det i området under samma tid genomförs andra projekt med samverkansfaktorer (Västlänken). Projektet hållplats Haga förväntas vara klart Q4 2023.

Nedan redovisas preliminär tidsplanen:

- Förstudie färdigställd Q3 2020
- Programhandling/Systemhandling Q2 2021
- Detaljprojektering Q4 2021-Q2 2022
- Genomförande/Produktion Q1 2023-Q4 2023
- Hållplatsen färdigställd Q4 2023

VÄSTFASTIGHETERS FASTIGHETSEKONOMI FÖR HÅLLPLATS HAGA

Motivering för finansiering i enlighet med modellen för ägarstyrda investeringar

Då Västtrafik önskar göra ett nytt hållplatskoncept för hållplats Haga med egna väderskydd samt tillkommande skärmtak och då projektet understiger 25 mnkr ingår detta projekt inom ramen för modellen mindre ägarstyrda investeringar

Kvalitetssäkring inför inriktningsbeslut

En kvalitetssäkring inför inriktningsbeslut genom förenklad osäkerhetsanalys enligt succesivprincipen kommer att ske under 2020.

Ekonomi

Preliminärt totalt investeringsbelopp kostnadsläge år 2020: 18,1 mnkr

Kostnaderna är fördelade enligt nedan:

2020: ca 0,6mnkr

2021: ca 2,6mnkr

2022: ca 0,3mnkr

2023: ca 13,9mnkr

2024: ca 0,3mnkr

2025-2028: ca 0,4mnkr

Medfinansiering

Västra Götalandsregionen har ansökt om medfinansiering från Västsvenska Paketet för både Hållplats Korsvägen och Hållplats Haga. Om projekten blir prioriterade åtgärder innebär medfinansieringen 100% av investeringen. Under Q1 2021 meddelar ledningsgruppen för Västsvenska Paketet om projekten är berättigat medfinansiering.

Avslås medfinansiering för projekten från Västsvenska Paketet avser Västfastigheter söka statlig medfinansiering från regional plan genom Trafikverket. Den statliga medfinansieringen innebär en medfinansiering om 50% av investeringen.

Betalningsplan

Hyreskalkyl baseras på schablonberäkningar och antagande om medfinansiering enligt nedan

Totalt investeringsbelopp: 18,1mnkr

Preliminär medfinansiering 9,1mnkr

Återbetalningstid: 20 år

Preliminär driftkostnadsökning totalt/år: 400tkr

Preliminär hyresgrundande investering: 9,1mnkr

Internränta: 1,5 %

Annuitet/månadshyra år 1: 44tkr

Preliminär driftkostnadsökning/mån: 34tkr

Preliminär hyra/månad år 1: 78tkr

Preliminär hyra totalt år 1: 950tkr

Preliminärt belopp avseende konstinvesteringar (max 1% av investeringsbeloppet): 180tkr

Nedlagda kostnader för förstudie: 160tkr

Uppskattad bedömd kostnad för program- och systemhandling: 3,1mnkr

//

Bilaga: Förstudie Västlänken Hållplats Haga, daterad 2020-09-18

Förstudie mindre verksamhetsdriven investering

Projekt: Västlänken hållplats Haga

Projektnummer: 30558

Skreven förstudie gjord av: Carolina Lundberg och Ann-Christine Sommer

1. Sammanfattning

Utbyggnaden av hållplatstaken i Haga utgår dels ifrån ett behov av att uppfylla Målbild Koll 2035:s intentioner och riktlinjer för kortare restid och dels utifrån att uppfylla Västsvenska Paketets delmål, där kvaliteten i resenärsmiljön ska öka.

De nya hållplatstaken ska skapa tillräckligt väderskyddad resenärsmiljö och därmed också öka kvaliteten i resenärsmiljön i samband med byggnationen av Projekt Västlänken Station Haga. Hållplatstaken är en del av större ombyggnad av bytespunkten i Haga. Bytespunkten är utpekad systemviktig i Målbild Koll 2035 som i och med Västlänkens öppnande också är systemviktig för hela regionen.

Utbygganden syftar också till att möjliggöra fullt utnyttjande av kapaciteten för kollektivtrafiken vid bytespunkten. Systemnytta uppnås då resenärerna kan spridas över hela hållplatsens längd för att nyttja fordonets samtliga dörrar vid av-/och påstigning och därmed ge snabbare byten och effektivare fordonsflöden. Utbyggnaden av hållplatstaken gynnar framtida trafikkapacitet i Allélänkens bägge riktningar samt det framtida busstråk på Övre Husargatan som planeras.

Utformningen av hållplatstaken är även en följd av arkitekttävlingen, stadsrum Station Haga, som genomfördes i samverkan med Göteborgs Stad, Trafikverket och VGR. Det vinnande förslaget uppfyller Länsstyrelsens yttrande på detaljplan att förhindra påtaglig skada på kulturmiljö i Haga. Platsen är lokaliserad vid Hagas buss- och spårvagnshållplats och i direkt anslutning till Västlänkens Station Haga huvuduppgång.

Resenärsprognosen för Haga år 2035 är 12,5 miljoner resor per år.

2. Regionövergripande planering

Målbild Koll 2035:s intentioner och riktlinjer för att korta restiden uppnås genom fler av-/och påstigningsmöjligheter och spridning av resenärer på hållplatser. Genom att förbättra hållplats Haga med länge hållplatstak bidrar därmed förslaget till att öka kapaciteten för kollektivtrafiken i bytet då bytestiden kan kortas. Enligt målbilden skall också bytespunkterna uppfylla kvalitetsmålen i ”Den ideala bytespunkten”. Genom den nya utformningen av hållplatstaken bidrar förslaget till att uppfylla dessa kvalitetsmål.

Utbyggnaden av Västlänken Hållplats Haga bidrar också till Västsvenska Paketets övergripande mål om en konkurrenskraftig kollektivtrafik, en god livsmiljö, en attraktiv kärna och utveckling längs huvudstråken, frigjorda stadsytor och ett rikt stadsliv.

Utbyggnaden av hållplats Haga bidrar också till Västsvenska Paketets effektmål: en kapacitetsstark, snabb och pålitlig kollektivtrafik och ökad andel hållbara resor. Dessa effektmål bedöms uppfyllas då åtgärden ökar: andelen hållbara resor, kollektivtrafikens punktlighet, kvaliteten i resenärsmiljön och upplevd trygghet i hållplatsmiljön.

Åtgärden bidrar till dessa genom att säkerställa ökad kapacitet i kollektivtrafiksystemet och kortare restider i stornätet samt överblickbart gaturum i god kontakt med omgivningen.

3. Förutsättningar

Utbyggnaden av hållplats Haga är en del av Västlänksprojektet Station Haga. Tidplanen för utbyggnaden synkas både med Trafikverkets projekt Västlänken och Göteborgs stads, Trafikkontorets, utbyggnad av allmän plats, ny spårvagnsdragnings, ombyggnad av busshållplatser och gång- och cykelstråk.

Hållplats Haga är också en del av den nya detaljplanen för området och är dessutom ett resultat av en partsgemensam arkitekttävling med Trafikverket, Göteborg stad, Västtrafik och Västfastigheter som genomfördes 2019 och 2020.

Utvecklingen av bytespunkten Haga ligger också i linje med Målbild Koll 2035, där Haga är utpekad som systemviktig bytespunkt för hela regionen.

4. Förslag

I målbilden för Koll 2035 finns ett flertal utpekade systemviktiga bytespunkter, där Haga är en av dem. Bytespunkterna är en del av stornätets struktur, där resenären ska erbjudas ett byte mellan olika trafikkoncept. För Haga innebär det att resenären kan byta mellan, regiontåg, buss, spårvagn, cykel och andra mobilitetsslag.

Haga kommer att bli en viktig bytespunkt i regionen i och med Västlänkens invigning. Utbyggnaden ger förutsättningar för att öka andelen hållbara resor inom regionen. Den beräknade resenärsprognosen för Haga år 2035 uppgår till 12,5 miljoner resor per år.

5. Fastighet

Projektet består av ny utformning för skärmtak och hållplatskuror för station Haga. Det är en del av en större ombyggnad av bytespunkten, där Göteborg stad och Trafikverket står för investeringen av spårbyggnad, ombyggnad av hållplatser och markåtgärder, etc. Projektet sker i nära samverkan med Trafikkontoret i Göteborg stad och Trafikverket.

Investering utgörs av 5 stycken större hållplatstak med tillhörande väderskydd. Papperskorgar och tillkommande sittbänkar är ännu ej fastställt i antal men ingår också i investeringen. De större hållplatstaken har sedumtak och har som mål att smälta in i den övriga utformningen på platsen med organisk form och en gestaltning som omfattar platsens känsliga naturvärde. Höga krav har ställts på gestaltningen eftersom bytespunkten är placerad i en känslig stadsmiljö i Göteborg och där Länsstyrelsen i detaljplanen har yttrat sig om påtaglig skada på kulturmiljö.

Projektet Västlänken hållplats Hagas mål är att tillhandahålla funktionella och väldimensionerade väderskydd och skärmtak för att öka kvaliteten i resenärsmiljön. Utformningen av hållplatsmiljön ska bland annat stödja resenärens behov av skydd från väderpåverkan samt tillgodose att alla resenärer, genom en funktionell utformad flödesgestaltning, kan komma till och från Västlänken hållplats Haga och Västlänken station Haga på ett enkelt och funktionellt sätt. Den nya hållplatsmiljön ska också möta det ökande antalet resande med kollektivtrafik. Höga krav ställs också på tillgänglighet, trafiksäkerhet samt hållbart byggande vid vidare arbete av hållplats Haga.

Hållplatsens gestaltning kan ses i bilaga 1. I arbetet att ta fram vidare detaljerad gestaltning används Västtrafiks arkitekturmanual som ett grundläggande dokument.

6. Tidplan och fortsatta åtgärder

Projektet Västlänken hållplats Haga är beroende av att följa huvudtidplanen för området Västlänken Station Haga. Detta för att det i området under samma tid genomförs andra projekt med samverkansfaktorer (Västlänken). I bilaga 2 redovisas den tidplan som projektet ingår i.

Projektet Västlänken hållplats Haga har väntat in samverkan med vinnande arkitekter från utlyst tävling av gällande området. Nu när korad vinnare är fastställd behöver projektet Västlänken

Hållplats Haga startas upp då arkitekterna behöver samverka med samtliga delprojekt på platsen. Västlänken hållplats Haga är omnämnt som delprojekt 4 i arkitekternas uppdelning vilket utgör ett delprojekt av totalt fyra. Denna fas pågår nu och förväntas vara klar vid årsskiftet 2020/2021. Då projektet påverkas av andra aktörer och delprojekt på platsen är det av stor vikt att samverka över gränserna. Andra tidskritiska delar är därav intern projekthantering där inlämning av projektspecifika frågor för beslut behöver hanteras skyndsamt.

Det som nu sker är att projektet skall samverka med vinnande arkitektbyrån Gottlieb Paludan Architects för att ta fram en slutgiltig och mer detaljerad gestaltning av hållplatsen samt dess ingående delar. Därefter, för att hålla god samverkan med de andra berörda parterna och delprojekten i området, behöver en programhandling samt systemhandling tas fram snarast. Systemhandlingen bör vara färdigställd Q1/Q2 2021 för att därefter gå upp till beslut för genomförande.

7. Genomförande och utgifter

Projektet är beroende av samverkan mellan andra parter med respektive projekt som befinner sig på platsen för att samordna plastens olika delprojekt för optimal och platsspecifik utformning.

Bedömd total utgift (total och fördelad enligt önskad tidplan):

En uppskattning av projektets totala projektkostnad är ca 18 090 000kr.

2020: ca 572 000kr

2021: ca 2 562 000kr

2022: ca 300 000kr

2023: ca 13 922 000kr

2024: ca 300 000kr

2025-2028: ca 425 000kr

Ytor: De längre skärmtaken har uppskattats till en storlek på ca 300kvm samt antal väderskydd som behövs på platsen är ca 7-10 st.

8. Ekonomi

Investeringskalkylen bygger på Hållplats Nordstans kalkyl samt beräkning utifrån de skisser som tagits fram i samband med det vinnande arkitektförslaget. Efter revidering av Hållplats Nordstans större skärmtakkonstruktion gjorts har en kostnadsbesparing kunnat göras. Detta gör att Västlänken hållplats Hagas kalkyl även har kunnat minskas med ca 2 miljoner. I arbetet med att mer detaljerat undersöka Västlänken hållplats Hagas större hållplatstak kommer en mer exakt kalkyl att kunna tas fram som grundar sig på de platsspecifika förutsättningarna (se bilaga 3 för kalkyl för Västlänken hållplats Haga). Planerad investering av VGR, i enlighet med gränsdragning given av ägaravtal kring ansvar och skatteväxling daterat 11-02-14, avser investering över mark och ger även beroenden av förberedande grundläggning och ledningsdragningar.

Investeringen kommer att gynna kollektivtrafikresandet med ökad kapacitet och därmed skapa förutsättningar för ökade biljettintäkter. De sammantagna ekonomiska effekterna finns beaktade i Västtrafiks långtidsprognos.

Medfinansiering för investeringen har ansökts hos Västsvenska Paket under hösten 2020. Beslut om objektet är berättigat till medfinansiering ges Q1 2021. Om Västsvenska Paketets prioriterar åtgärden innebär det en medfinansiering om 100 procent av investeringen.

Om ovanstående får avslag avser Västfastigheter söka statlig medfinansiering från Regional plan genom Trafikverket för åtgärden. Den statliga medfinansieringen innebär en medfinansiering om 50 procent av investeringen.

Hyra: Två hyresalternativ: Alternativ 1: Statlig medfinansiering 50 procent. Alternativ 2: VP finansiering 100 procent. I alternativ 2 blir debiteras Västtrafik endast driften av anläggningen. Se bilaga 4 för hyresberäkning då statlig medfinansiering erhållits.

9. Handlingsalternativ

Utformningen av bytespunkten i Haga har förgåtts av en lång samverkansprocess (med början år 2001 av förstudie) mellan Trafikverket, VGR och Göteborg stad. Den är dels en del av utbyggnaden av Västlänken, där en av Västlänkens stationer lokaliserar och det är dels en utpekad systemviktig bytespunkt i Målbild Koll2035. Utbyggnaden av Haga som bytespunkt kommer att gynna kollektivtrafikresandet för hela regionen och därmed ge underlag för ökade biljettintäkter. Utbyggnaden ger också förutsättningar för att öka andelen hållbara resor inom regionen.

En arkitektävling över station Haga utlystes under 2019 av Göteborgs stad, Västtrafik, Västfastigheter samt Trafikverket för att få en sammanhållen arkitektonisk utformning på platsen. Av förslagen som inkom valdes således förslaget ”Gläntan” av tillsatt jury och utefter detta förslag har vidare arbete inletts.

Juryens utlåtande:

”Att placera Västlänkens nya station i en kulturhistoriskt känslig miljö är en svår uppgift, som i Gläntan fått en lågmäld och till synes självklar lösning. Gläntans styrka ligger i hur väl förslaget förenar park- och stationsmiljöer till en sammanhängande helhet. Stationsområdena vid Pusterviksplatsen och i Kungsparken öppnar sig som två gläntor i den engelska parken och ramar in av stora träd och sittmurar. Stationsmiljöerna vävs samman av en vacker markbeläggning med mönster av smågatsten, granithällar och stenmjöl som leder resenären till och från bussar och spår. Förslaget är utformat med lika stor känsla för platsens kulturhistoria som för mobilitet och stadsliv. Projektet är ett inspirerande exempel på hur stora infrastrukturprojekt kan bli en integrerad del av en historisk stadsmiljö.”